

Agendapunt :
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 5 maart 2008
Naam opsteller : André van der Leij, Joost Korver
Informatie op te vragen bij : Stellers
Portefeuillehouders : Initiatiefvoorstel

Onderwerp: Gemeentelijk monumentenbeleid in Bergen

Aan de raad,

Deze aanwijzing en alle hulpzinnen van deze en volgende pagina's na verwerking van het document verwijderen).

Beslispunt: - Het college te vragen voor de raad een voorstel voor monumentenbeleid voor te bereiden, waarin de in dit voorstel genoemde elementen zijn meegenomen.   - Het college te vragen om bij het voorbereiden van het voorstel voor monumentenbeleid een beleid van actieve participatie voor te staan, zoals in het voorstel is benoemd.   - Voor het uitwerken van het voorstel voor monumentenbeleid eenmalig een budget van € 100.000,- beschikbaar te stellen.   - Voor de uitvoering van het nieuwe beleid uit het onderhoudsbudget openbaar gebied € 50.000,- ter beschikking te stellen voor onderhoud en inrichting van gebied rond gemeentelijke monumenten.

1. *Waar gaat dit voorstel over?*

Aanleiding

De afgelopen jaren is er heel wat te doen geweest op het terrein van de monumenten in Bergen. Met name de sloop van beeldbepalende panden heeft nogal wat ophef veroorzaakt. Het karakter van Bergen NH (denk bijvoorbeeld aan het park Meerwijk maar ook Tuin- en Oostdorp, Egmond aan Zee met het weduwebuurtje, Schoorl met zijn doorkijkjes etc. etc. Op 17 april van dit jaar heeft het bestuur van de PvdA een openbare (leden) vergadering gewijd aan dit punt. De opkomst was groot en het bleek dat er een brede behoefte bestond aan het opnieuw agenderen van dit punt in de gemeenteraad.

Beoogd doel (Wat willen we bereiken?)

Om te beginnen streven we geen situatie na als in Boertange. Kortom beschermen wat je hebt en geen vernieuwing of ontwikkelingen meer, hoe mooi Boertange dan ook mag zijn. Bergen HN mag niet op slot voor nieuwe architectuur, Bergen is meer dan een museum! Er zijn ook goede voorbeelden te noemen in de ontwikkelingen van de laatste jaren. De dynamiek maakt Bergen spannend voor liefhebbers in binnen en buitenland. Bergen NH is hierdoor ook een toeristische trekpleister geworden. We willen echter het beeldbepalende karakter, de samenhang, maar ook de verbetering van wat we hebben aan de orde stellen. Bij dit laatste denken we aan de aanpak van het openbaar gebied! Keuzes zullen gemaakt moeten worden, daar gaat de politiek immers over! Samenhang met de cultuurhistorische waarden (we hebben begrepen dat er een nota in de maak is) is dan ook van groot belang.

2. **Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?**

De inhoud van het beleid

De raad vraagt het college om een voorstel (eventueel verdeeld in verschillende onderdelen) te doen voor monumentenbeleid. In dit beleid dienen minimaal de onderstaande elementen terug te komen en wordt het college gevraagd hier een visie op te geven.

Verhoging van de samenhang

Dit onderdeel gaat uit van het vigerende beleid (huidige monumentenregeling voor gemeentelijke monumenten, zie bijlage) en gaat het minst ver. Hierbij wordt het college gevraagd met een voorstel te komen waarbij de samenhang in het beleid verder is vorm gegeven (openbaar gebiedsaanpak, cultuur historische waarden, toeristisch gebied als economische peiler, Rijks- en Provinciale monumenten, en de gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en openbare ruimte). In tijd gezien verwachten we een dergelijk voorstel voor het zomerreces 2008 te krijgen. Bij deze aanpak willen wij meegeven dat het mogelijk moet zijn om per jaar 25-30 panden en openbaar gebied toe te voegen aan de Bergense monumentenlijst.

Status beschermd dorpsgezicht

Dit is een aanvullend onderdeel op het huidige beleid en vraagt om een onderzoek naar de mogelijkheid om delen van de gemeente als beschermd dorpsgezicht aan te melden. Beschermd dorpsgezicht (zie bijlage 1) is een Nederlandse kwalificatie van een gebouw of een groep gebouwen die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang. Wanneer deze gebouwen aangemerkt zijn als 'beschermd dorpsgezicht' mogen deze niet worden afgebroken of worden gewijzigd zonder een schriftelijke vergunning van het College van Burgemeester en Wethouders. Ook gebouwen die niet worden aangemerkt als monument, kunnen hieronder vallen. Vaak bepalen een aantal gebouwen samen, of de ruimtelijke structuur en de onderlinge samenhang van de gebouwen, het historisch karakter van een dorp. Beschermd dorpsgezichten zijn als zodanig aangewezen ingevolge de toepassing van art. 35 van de monumentenwet, en daarmee een rijksmonument.

Het karakter 'beeldbepalend'

Het verder ontwikkelen van een Bergense Monumentenlijst kan juridisch ook haken en ogen kan hebben. Het kan immers ongewenste beperkingen opleveren of tot onnodig ingewikkelde procedures leiden. Nu er toch extra aandacht is voor het actualiseren van de bestemmingsplannen is er echter ook een kans om en ander instrument in te zetten! Indien panden of gebiedsdelen het karakter 'beeldbepalend' krijgen is sloop of verandering zonder toestemming van de gemeente een extra waarborg voor behoud van monumentale panden, dorpsgezichten etc.! Het publieke debat kan hierbij helpen! Het college wordt daarom gevraagd om te kijken of het mogelijk is om in bestemmingsplannen bepaalde delen aan te wijzen die een 'beeldbepalend karakter' hebben.

Coördinerende 'Dorpsarchitect'

Het is te overwegen over te gaan tot het aanstellen van een coördinerende dorpsarchitect namens de gemeente(raad). Hierdoor houdt de politiek zich ver van wat zij zelf mooi en lelijk vindt. De Welstandscommissie is een goed voorbeeld van hoe zoiets in de praktijk zou kunnen werken. In de uitwerking van het onderdeel 'Verhoging van de samenhang' moet het mogelijk zijn om aan een eigenaar van een gemeentelijk monument maximaal 4 uur advies per jaar aan te bieden (bij een ingreep aan het pand).

Het proces van beleidsvorming

Het college wordt gevraagd om bij de voorbereiding van het monumentenbeleid diverse organisaties op het terrein van Monumentenzorg en Cultuurhistorie te horen en hun reacties mee te nemen in het beleidsvoorstel. Een actieve aanpak (een methode van informele inspraak) heeft hierbij de voorkeur, zodat in het draagvlak en de input van zoveel mogelijk mensen en organisaties wordt voorzien. Ook kan hierbij worden gedacht aan voorlichtingsavonden en ronde tafel gesprekken.

3. **Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?**

(meer dan één optie mogelijk)

collegebevoegdheid

raadsbevoegdheid

opiniëren

kaderstellend

maatschappelijk urgent

budgetrecht

anders nl.

4. **Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?**

Bij dit besluit zijn in eerste instantie de raad en het college belanghebbenden. De raad vraagt het college immers om een beleidsvoorstel te maken en aan de raad aan te bieden.

In de kaders ten aanzien van het proces van beleidsvorming wordt de groep betrokkenen vergroot tot 'diverse organisaties op het terrein van Monumentenzorg en Cultuurhistorie'. Uiteindelijk zullen de bewoners en eigenaren van panden die op een gemeentelijke monumentenlijst staan of komen te staan, ook met deze beslissing van doen hebben.

5. **Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?**

Er zijn ook andere mogelijkheden om het college om een beleidsvoorstel te vragen. Dit kan via het presidium, bij motie of mondeling. Deze instrumenten hebben echter minder mogelijkheden om duidelijke kaders voor het beleidsvoorstel te stellen. Daarom is gekozen voor een initiatiefvoorstel.

6. **Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?**

Het college wordt gevraagd om tenminste het eerste onderdeel (Verhoging van de samenhang) voor het zomerreces 2008 aan de raad aan te bieden.

Verder wordt het college gevraagd om uiterlijk 1 april 2008 een planning aan de raad aan te bieden voor wanneer het college verwacht de overige onderdelen uit te werken en aan de raad aan te bieden.

7. **Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?**

Voor het uitwerken van de verschillende onderdelen, het organiseren van participatie en inventarisatie etc. wordt eenmalig een bedrag van €100.000,- beschikbaar gesteld. Een

onderdeel van het onderzoek **moet** zijn het beter benutten en inzetten van de huidige budgetten. De raad verwacht van het college op dit punt een gericht advies!

Voor de uitvoering van het nieuw te ontwikkelen beleid (onderhoud en inrichting van gebied rond gemeentelijke Monumenten) stelt de raad jaarlijks € 50.000,- beschikbaar uit het onderhoudsbudget openbaar gebied.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

De afgelopen jaren is er heel wat te doen geweest op het terrein van de monumenten in Bergen. Met name de sloop van beeldbepalende panden heeft nogal wat ophef veroorzaakt. Om te voorkomen dat er in de toekomst meer ophef ontstaat, is het van belang om een goed gemeentelijk monumentenbeleid te hebben. Met dit voorstel wordt een aanzet gegeven om tot dat beleid te komen.

Bijlage:

Definities van "Stads- en dorpsgezicht" en "Beschermd stads- of dorpsgezicht"

Bergen,

Joost Korver,

Raadslid PvdA

Andre van der Leij,

Raadslid PvdA

Bijlage 1

Stads- en dorpsgezicht

Voor bescherming vatbaar stads- of dorpsgezicht: de volgende elementen die zijn ingeschreven op de krachtens het Decreet van 3 maart 1976 gewijzigd bij Decreet van 22 februari 1995, aangelegde *ontwerpen van lijst*:

Een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is;

De directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument, die door haar *beeldbepalend karakter* de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen dan wel door haar fysieke eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen;

Beschermd stads- of dorpsgezicht: de volgende elementen die bij Koninklijk Besluit of sinds het *Decreet van 22 februari 1995*, bij Ministerieel Besluit beschermd zijn:

Een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is;

De directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument, die door haar *beeldbepalend karakter* de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen dan wel door haar fysieke eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen;